

De inzet van de buurtsportcoach voor het Nationaal Sportakkoord

Factsheet 2020/11

Eva Heijnen en Wikke van Stam

Tabel 1. De verschillende ambities binnen de deelthema's van het Nationaal Sportakkoord die worden nagestreefd met de inzet van buurtsportcoaches in 2019 (in procenten, volgens gemeenten (n=141), coaches (n=100) en werkgevers (n=26))

	 Gemeenten	 Coaches	 Werkgevers
Inclusief sporten en bewegen	95	95	100
Iedere Nederlander kan een leven lang plezier beleven aan sport	85	91	100
Belemmeringen om te sporten of bewegen vanwege leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond of sociale positie worden weggenomen	78	80	93
Van jongs af aan vaardig in bewegen	92	84	100
De motorische vaardigheden van kinderen nemen toe	80	77	89
Meer kinderen voldoen aan de beweegnorm	77	78	96
Vitale sport- en beweegaanbieders	87	80	96
Alle typen aanbieders van sport en bewegen zijn toekomstbestendig, zodat sport en bewegen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar blijft	60	51	81
Sportaanbieders verbreden hun sport- en beweegaanbod	60	78	78
De maatschappelijke waarde/functie van verenigingen wordt benut door het nastreven van de open club gedachte	53	49	70
De financiële en organisatorische basis van sportaanbieders wordt versterkt	44	32	52
Positieve sportcultuur	63	67	92
In Nederland heerst een positief sportklimaat waarin iedereen overal met plezier, veilig, eerlijk en zorgeloos kan sporten	61	65	93
Misstanden in de sport worden voorkomen	33	27	67
Duurzame sportinfrastructuur	31	60	85
De openbare ruimte wordt beweegvriendelijk ingericht	23	45	78
Nederland wordt voorzien van een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur	13	36	44
De exploitatie van sportaccommodaties wordt sterk verbeterd	10	18	48
Alle sportaccommodaties zijn duurzaam	9	19	30

Bron: Peilingen buurtsport- en cultuurcoach en werkgeverspanel, 2019; Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG-panel), najaar 2019.

Nationaal Sportakkoord

In 2018 is het Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' door partijen binnen en buiten de sport ondertekend. In dit akkoord zijn ambities geformuleerd op vijf deelthema's: Inclusief sporten en bewegen, Van jongs af aan vaardig in bewegen, Duurzame sportinfrastructuur, Vitale sport- en beweegaanbieders en Positieve sportcultuur. Buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en cultuurcoaches (andere functietitels komen lokaal ook voor) worden in nagenoeg alle deelthema's van het Nationaal Sportakkoord ingezet om de beoogde doelen te realiseren.

Uit onderzoek van het Mulier Instituut blijkt dat bijna alle buurtsportcoaches (97%) en werkgevers¹ (100%) bekend zijn met het Nationaal Sportakkoord. 80 procent van de buurtsportcoaches en 93 procent van de werkgevers weet wat er in het akkoord staat. 17 procent van de buurtsportcoaches heeft er wel eens van gehoord.

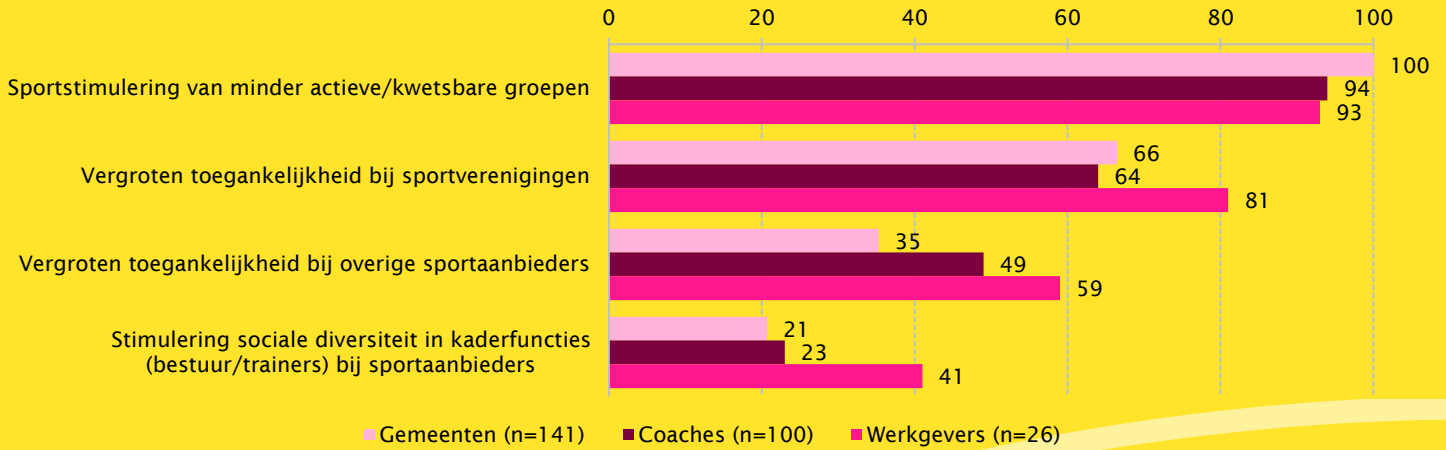
Ambities

Voor elk van de deelthema's is een aantal ambities geformuleerd (tabel 1). De buurtsportcoaches zetten hun

activiteiten en werkzaamheden in om een bijdrage te leveren aan deze ambities. De grootste bijdrage wordt op dit moment geleverd aan de ambities binnen het deelthema 'Inclusief sporten en bewegen' (tabel 1). Dit geven zowel de gemeenten, buurtsportcoaches en werkgevers aan. Daarna volgen de ambities op het deelthema 'Van jongs af aan vaardig in bewegen': 92 procent van de gemeenten geeft aan dat zij buurtsportcoaches op dit deelthema inzetten en 84 procent van de buurtsportcoaches geven aan dat zij aan deze ambities bijdragen. Op dit moment dragen de activiteiten en werkzaamheden van de buurtsportcoaches in verhouding het minst bij aan het deelthema 'Duurzame sportinfrastructuur'. De ambities binnen dit deelthema zoals 'de exploitatie van sportaccommodaties wordt sterk verbeterd' liggen meer op gemeenteniveau en dat is een mogelijke verklaring waarom de buurtsportcoaches minder aan deze ambities bijdragen.

¹ Het werkgeverspanel is relatief klein met 40 werkgevers, waarvan 26 aan deze peiling hebben deelgenomen. Hierdoor is representativiteit twijfelachtig en moeten de percentages met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Figuur 1. De inzet van buurtsportcoaches op de verschillende onderdelen binnen het deelthema 'Inclusief sporten en bewegen' in 2019 (in procenten, volgens gemeenten², coaches en werkgevers)

Bron: Peilingen buurtsport- en cultuurcoach en werkgeverspanel, 2019; Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG-panel), najaar 2019.

Werkzaamheden binnen deelthema's

De buurtsportcoaches hebben een rol in de uitvoering van de ambities binnen de deelthema's van het Nationaal Sportakkoord. Binnen de deelthema's is gevraagd onder welke onderdelen de werkzaamheden van de buurtsportcoaches vallen. Naar de werkzaamheden binnen 'Duurzame sportinfrastructuur' is niet gevraagd, omdat de ambities binnen dit deelthema meer op gemeentenniveau liggen.

Inclusief sporten en bewegen

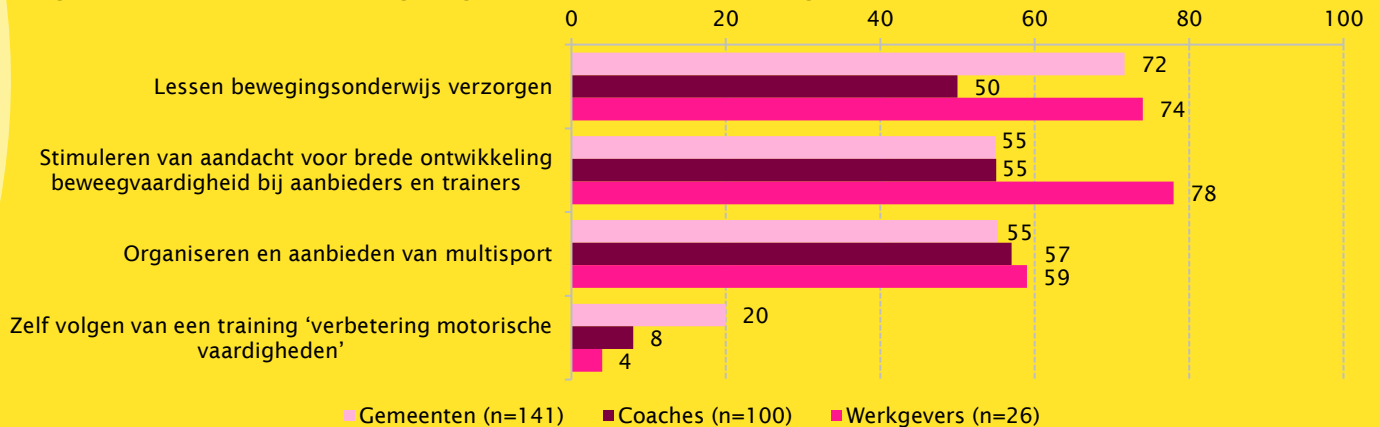
De werkzaamheden binnen het deelthema 'Inclusief sporten en bewegen' bestaan op dit moment voor het

grootste deel uit de sportstimulering van minder actieve/kwetsbare groepen (figuur 1). Daarna komt het vergroten van de toegankelijkheid van sportverenigingen en overige sportaanbieders.

Van jongs af aan vaardig

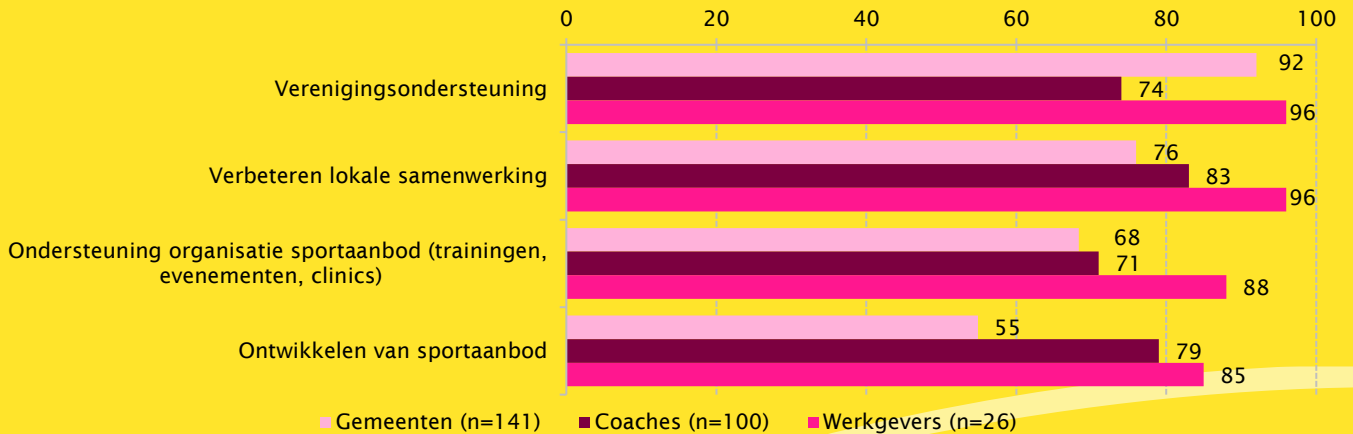
Binnen het deelthema 'Van jongs af aan vaardig in bewegen' richten de werkzaamheden van de buurtsportcoaches zich vooral op het verzorgen van de lessen bewegingsonderwijs, het organiseren en aanbieden van multisport en het stimuleren van aandacht voor de brede ontwikkeling beweegvaardigheid bij aanbieders en trainers (figuur 2).

Figuur 2. De inzet van buurtsportcoaches op de verschillende onderdelen binnen het deelthema 'Van jongs af aan vaardig in bewegen' in 2019 (in procenten, volgens gemeenten², coaches en werkgevers)

Bron: Peilingen buurtsport- en cultuurcoach en werkgeverspanel, 2019; Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG-panel), najaar 2019.

Figuur 3. De inzet van buurtsportcoaches op de verschillende onderdelen binnen het deelthema 'Vitale sport- en beweegaanbieders' in 2019 (in procenten, volgens gemeenten², coaches en werkgevers)

Bron: Peilingen buurtsport- en cultuurcoach en werkgeverspanel, 2019; Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG-panel), najaar 2019.

Vitale sport- en beweegaanbieders

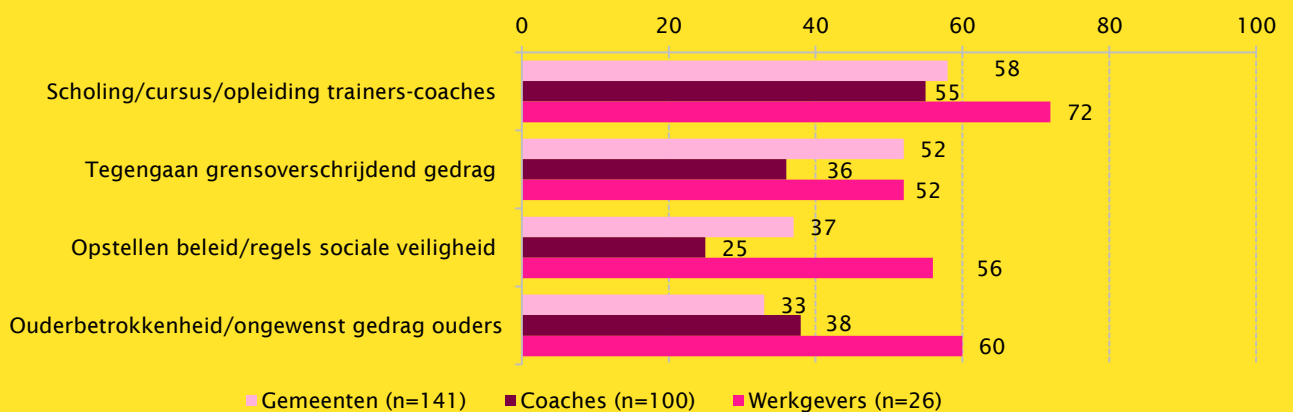
Volgens de gemeenten worden de buurtsportcoaches binnen het deelthema 'Vitale sport- en beweegaanbieders' het meest ingezet op verenigingsondersteuning en daarna op het verbeteren van lokale samenwerking (figuur 3). De buurtsportcoaches geven aan dat hun werkzaamheden het meest gericht zijn op het verbeteren van lokale samenwerking. De percentages liggen op een aantal onderdelen redelijk uiteen tussen de gemeenten en buurtsportcoaches. Het verschil is relatief het grootst bij het thema 'ontwikkelen van sportaanbod'. Dit deelthema is vrij specifiek en het is mogelijk dat gemeenten hierdoor

geen goed onderscheid kunnen maken in de activiteiten die buurtsportcoaches verrichten. Representativiteit van het panel kan ook een rol spelen (zie 'De panels' volgende pagina).

Positieve sportcultuur

Iets meer dan de helft van de buurtsportcoaches geeft aan dat ze hun werkzaamheden binnen het deelthema 'Positieve sportcultuur' richten op scholing/cursus/opleiding van trainers en coaches (figuur 4). Op dit onderdeel wordt volgens de gemeenten en werkgevers ook het meeste werk verricht.

Figuur 4. De inzet van buurtsportcoaches op de verschillende onderdelen binnen het deelthema 'Positieve sportcultuur' in 2019 (in procenten, volgens gemeenten², coaches en werkgevers)

Bron: Peilingen buurtsport- en cultuurcoach en werkgeverspanel, 2019; Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG-panel), najaar 2019.

Lokaal sportakkoord

Eén van de doelen van het Nationaal Sportakkoord is het opzetten van nieuwe samenwerkingsverbanden op lokaal (of regionaal) niveau. Met gezamenlijke inzet, budgetten en energie wordt op lokaal niveau aan gedeelde ambities gewerkt. Hiervoor worden, onder begeleiding van een sportformateur, lokale sportakkoorden opgesteld. Het merendeel van de buurtsportcoaches en werkgevers (respectievelijk 85% en 96%) geeft aan dat er een lokaal sportakkoord is of wordt gesloten in hun gemeente. 42 procent van de buurtsportcoaches heeft contact gehad met de Adviseur Lokale Sport en 28 procent heeft samengewerkt met deze adviseur. Vijf procent van de buurtsportcoaches is niet bekend met de functie Adviseur Lokale Sport.

66 procent van de buurtsportcoaches geeft aan betrokken te zijn bij het sluiten van het lokale sportakkoord. Aan de buurtsportcoaches is vervolgens gevraagd op welke manier zij betrokken zijn. Van de buurtsportcoaches die deze vraag hebben ingevuld (n=52) is de helft betrokken door mee te denken en/of mee te besluiten, onder andere door onderdeel te zijn van een stuurgroep. Iets meer dan een kwart van de buurtsportcoaches ziet zijn/haar rol als adviserend en/of ondersteunend in het proces. 8 procent is alleen op de hoogte van het proces, bijvoorbeeld door het bijwonen van een presentatie. 15 procent valt in de categorie overig. In de categorie overig vallen antwoorden zoals 'nog bezig met het proces' of 'we moeten nog beginnen'.

De werkgevers zijn allemaal betrokken bij het sluiten van het lokale sportakkoord. Vervolgens is gevraagd wat de rol van de organisatie is/was bij het sluiten van het lokale sportakkoord. De werkgevers geven verschillende antwoorden. Een aantal werkgevers zijn initiatiefnemer, regisseur of sportformateur. Een aantal andere werkgevers zijn ondersteuner of partner en weer andere werkgevers denken alleen mee.

Referenties

- Data uit panelpeilingen buurtsport- en cultuurcoaches en werkgevers van buurtsport- en cultuurcoaches (Mulier Instituut, 2018 en 2019).
- Data uit panelpeiling Mulier Instituut/Vereniging Sport en Gemeenten (VSG-panel), najaar 2019.

Meer weten?

- [Monitor Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' \(Mulier Instituut, 2019\)](#)
- [Tussenstand lokale sportakkoorden \(Mulier Instituut, 2020\)](#)
- [Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties \(Mulier Instituut, 2019\)](#)
- [Monitoring Nationaal Sportakkoord \(RIVM\)](#)
- [Webinar de rol van de buurtsportcoach binnen het Sportakkoord \(Sport in de buurt\)](#)
- [Competentieontwikkeling van sport- en cultuurcoaches \(Mulier Instituut, 2020\)](#)

De panels

Met subsidie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zijn in 2018 een panel sport- en cultuurcoaches en een panel van werkgevers van deze coaches opgezet. Representativiteit van deze panels kan niet worden bepaald vanwege het ontbreken van landelijke gegevens van kenmerken van sport- en cultuurcoaches. In deze factsheet wordt expliciet gesproken over buurtsportcoaches, omdat de vragen over het Nationaal Sportakkoord gaan. Het aantal cultuurcoaches in het panel is op dit moment erg gering, omdat pas sinds kort ook cultuurcoaches worden geworven voor het panel.

²**Rectificatie:** helaas zijn er in de eerste versie van deze factsheet een aantal fouten geslopen in figuur 1, 3 en 4 doordat tijdens het maken van de factsheet de cijfers van de gemeenten naar stedelijkheid van de gemeente zijn gewogen. In deze versie 2 staan alle data wel juist vermeld.